

Bruksanvisning

till kassaregister i SE-serien:

IPL version: Swedish Fiscal 1.00.10 EFT 1.0 extension

Viktig information:

- <u>LÄS</u> denna bruksanvisning, då den innehåller viktig information om hur kassaregistret används och fungerar!
- Ägaren till kassaregistret är ansvarig för att kassaregistret och kontrollenheten med respektive serienummer och versionnummer registreras hos <u>Skatteverket</u>!

1.	F	ALLMÄNT OM KASSAREGISTRET	3
	11	Νήζκι αρ	3
	1.1	CENTRALI ÅSETS I ÄGEN	יייי 5 צ
	1.3	Kassalådan	
	1.4	BITRÄDEN OCH INLOGGNING	3
	1.5	Versionsnummer/serienummer	4
	1.6	Kontrollenheten Clean Cash. "svarta boxen"	4
	1.7	KVITTORULLAR	5
	1.8	Batterier	7
2	-		0
Ζ.	F	COISTRERING	ō
	2.1	VANLIG REGISTRERING/FÖRSÄLJNING	8
	2.2	Felslag	8
	2.3	RABATTER/AVDRAG	8
	2.4	Växelkassa, "Växel in"	9
	2.5	INBETALNING/UTBETALNING	9
	2.6	Κνιττον	9
3.	Å	ATERKÖP	9
_	_		
4.	P	PROGRAMMERING	10
	4.1	KASSAREGISTRETS PROGRAMMERINGSMENY (PGM)	. 10
	4.2	Momssatser	. 10
	4.3	Textändring	. 10
	4.4	Киттотехт	. 13
	4.5	VARUGRUPPER	. 13
	4.6	Artiklar/PLU	. 13
	4.7	Allmänna inställningar	. 14
	4.8	SD-KORT	. 14
	4.9	Systeminställningar	. 15
	4	1.9.1 Organisationsnummer för kommunikation med kontrollenhet (VIKTIGT)	. 15
	4	1.9.2 Kassaregister-ID	. 15
	4	1.9.3 Grafisk logga pa kvitto	. 15
5.	L I	NSTALLERA TILLBEHÖR	16
	_	11 Att tönka nå	16
	5	5.1.2 Installera Streckhodsläsare	. 10 16
	5	5.1.2 Installera NETS_terminal	. 10
	5	5.1.5 Installera SAMPORT/BAMBORA-terminal	. 10
			/
6.	F	RAPPORTER	17
	6.1	Z-RAPPORTER	. 17
	6.2	X-RAPPORTER	. 17
	6.3	RAPPORTFÖRKLARING	. 18
7			10
1.	J	UURINALIVIIININE/ RUINI RULLREIVISA	19
	7.1	JOURNALMINNE	. 19
	7.2	Kontrollremsa	. 19
8	F	FLSÖKNING	20
5.			20
	8.1	BLOCKERINGSHÄVNING – HÄVNING AV BLOCKERING	. 20
	8.2	FELMEDDELANDEN	. 21
9.	Ċ	ÖVRIGT/ANTECKNINGAR	22

1. Allmänt om kassaregistret

1.1 Nycklar

Det finns två typer av nycklar, och kassan levereras med två av varje typ. PGM-nyckel: kan vridas till **alla** lägen OP-nyckel: kan vridas mellan OFF och REG

1.2 Centrallåsets lägen

PGM – här görs all programmering av kassan
 RF – här görs återköp
 OFF – kassan är avstängd

REG – här görs all registrering och försäljning

X – här tar man ut rapporter **utan** nollställning av försäljningsdata

Z – här tar man ut rapporter med nollställning av försäljningsdata

X2/Z2 – här tar man ut månads- och årsrapporter, med och utan nollställning

1.3 Kassalådan

Kassalådan åker automatiskt ut vid all typ av registrering, då man tar ut rapporter och vid funktionen "lådöppning". Det går även att öppna kassalådan med spaken som sitter undertill på kassalådan (användbart t.ex vid strömavbrott), se bild 2. Kassalådan kan låsas med den medföljade nyckeln, den åker då inte ut vid registering eller lådöppning, och kan heller inte öppnas med spaken undertill. Det går inte att öppna kassalådan med enbart nyckeln.

Bild 2. Manuell lådöppning

1.4 Biträden och inloggning

Kassan kan användas med eller utan krav på biträdesinloggning (kan ändras via inställningar). Då biträdesinloggning används loggar man in genom att slå ett nummer och sedan trycka på LOGGA IN. Kassaregistret har normalt 50 stycken biträden. Man kan logga ut biträdet genom att trycka på LOGGA UT. Då nyckeln vrids till, eller förbi, OFF-läget så loggas biträdet ut. Försöker man använda kassaregistret utan att ha loggat in in visas meddelandet "E008, Logga in!".

Bild 1. Centrallåset

1.5 Versionsnummer/serienummer

Ny programvara utvecklas kontinuerligt för att kassaregistret skall fungera enligt Skatteverkets ständigt uppdaterande föreskrifter, och för att kassaregistret skall fungera snabbare och stabilare. För att se vilket versionnummer programvaran i kassaregistret har, utför man en blockeringhävning, se kapitel 7.1. På utskriften som kommer ut vid blockeringshävning finns en rad som lyder "Swedish Fiscal x.xx.xx", där x.xx.xx är versionsnumret på programvaran (kallad "IPL") i kassaregistret.

Serienumret är en siffer-och bokstavskombination som är unikt för varje enkilt kassaregister och står skrivet på en klisterlapp lokerad utanpå kassan nedanför kunddisplayen.

1.6 Kontrollenheten Clean Cash, "svarta boxen"

Kontrollenheten Clean Cash, eller "svarta boxen" som den också kallas, måste vara kopplad till kassaregistret via COM2porten och fungera för att kassaregistret skall fungera. När kontrollenheten fungerar skall lampan på ena långsidan blinka grönt. Lyser lampan rött måste kontrollenheten startas om, och om lampan inte lyser alls bör användaren kontrollera så att strömadaptern är inkopplad. För att starta om kontrollenheten tar man ut den svarta strömkabeln, väntar 10 sekunder, och stoppar sedan tillbaks kabeln. Om strömadaptern eller kontrollenheten är trasig (inte lyser alls, eller lyser rött även vid omstart) så skall Nordic Service Provider AB kontaktas, då de sköter garantiärenden åt Retail Innovation som tillverkar kontrollenheten Clean Cash:

- Nordic Service Provider AB
- o Bergkällavägen 31C, 193 79 Sollentuna
- o Tel: 08-555 202 91

Bild 3. Kontrollenhet Clean Cash

1.7 Kvittorullar

Kassaregistret använder sig av thermorullar med en bredd av 57 eller 58 millimeter, och fungerar ej med kassarullar av vanligt papper.

Se bild 4 och 5 för instruktioner om kvittorullsbyte:

Bild 4. Byte av kvittorulle

Steg 1 Ta bort kåpan som sitter ovanför kvittorullarna

Steg 7 Trä in änden på journalpappret i fliken i spolen och linda pappret ett par varv

Steg 2 Lyft armen ovanför journalrullen

Steg 9 Lägg tillbaka spolen

styrplattan på spolen

Steg 8

Sätt tillbaka

Steg 3 Lägg ner en ny journalrulle så att den matar papper underifrån

Lägg tillbaka spolen

Steg 4 Dra ut en bit papper så att änden går över printern

Steg 10 Tryck på FEED eller JOURNAL FEED för att testa funktionen

Steg 5 Fäll ner armen och tryck till tills den låser sig med ett "klick".

Klart! Sätt tillbaka kåpan

Steg 6 Lyft upp spolen och lossa den vita styrplattan från spolen

Bild 5. Byte av journalrulle

1.8 Batterier

I kassaregistret skall det finnas två stycken 1.5V AA-batterier för att programmeringen ej skall försvinna då ström kopplas bort från kassaregistret. Se bild sex för instruktioner för batterimontering. **OBS: Se till att** kassan är kopplad till elnätet då batterierna byts, annars kan kassan tappa minnet och programmering och försäljningsstatistik försvinna!

Bild 6. Montering av batterier

2. Registrering

Registrering sker med nyckeln i REG-läge. Här registrerar man försäljning, växelkassa samt gör lådöppningar.

Försäljning kan göras på PLU-artikel eller direkt på varugrupp (VGR). En PLU-artikel är oftast en specifik produkt med fast pris. PLU-artiklar skall vara kopplade till en varugrupp. Rätt betalmetod skall alltid slås in för att avsluta en registrering (KONTANT/KORT/INLÖS PRESENTKORT etc.).

OBS! Man slår aldrig kommatecken mellan kr och ören då man slår in summor, ex: "25kr och 50 öre" slås in som 2550, inte 25.50. Kommatecknet dyker upp automatiskt innan de två sista siffrorna.

2.1 Vanlig registrering/försäljning

- 1) Registrera varor/artiklar (se rubriker nedan)
- 2) Upprepa punkt 1 om fler varor säljs
- 3) Tryck SUB TOTAL
- 4) Slå eventuellt in rabatt som skall gälla för hela summan
- 5) Slå in mottaget belopp (behöver endast göras om betalning sker med kontanter och växeluträkning önskas)
- 6) Tryck på rätt avslutningsknapp/betalmetod
  - Registrering på VGR/PLU-knapp med fast pris:
    - Tryck på VGR/PLU-knapp
  - Registrering på VGR/PLU-knapp utan fast pris:
    - Slå in belopp → tryck på VGR/PLU-knapp
  - Registrering på PLU-nummer:
    - Slå PLU-nummer $\rightarrow$ PLU
  - Registrering med multiplikation:
    - Slå in antal $\rightarrow$ X/DATE/TIME $\rightarrow$ registrera vara enligt ovan

2.2 Felslag

Har fel summa slagits in, men ingen varugrupp/artikel slagits in, kan man ta bort den inslagna summan genom att trycka C.

Korrigering används för att ta bort den senast inslagna artikeln vid registrering, och görs genom att trycka in KORR/ALLT BORT.

För att korrigera en eller flera tidigare inslagna varor används pilarna 🔨 och ↓ för att markera rätt vara i displayen. Sedan trycker man på <mark>KONTANT/KORRIGERA VARA</mark> för att ta bort den aktuella varan. Vill man ta bort alla artiklar, makulera det kvittot man håller på med och börja om, trycker man först SUB TOTAL och sedan KORR/ALLT BORT.

2.3 Rabatter/avdrag

Rabatter, -%, och avdrag i kr, -, kan göras vid registrering på en specifik post eller på hela kvittot. Om rabatten görs efter att SUB TOTAL har tryckts in, kommer rabatten att gälla alla inslagna varor, annars gäller det den senast inslagna artikeln.

2.4 Växelkassa, "Växel in"

Växelkassa skall registreras varje dag då kassaregistret tas i bruk. Detta för att växelkassan har nollställts av z-rapporten dagen innan. Man registrerar växelkassan genom att slå in beloppet och sedan trycka på VÄXEL IN:

• Slå in växelbelopp $\rightarrow \overline{VAXEL IN}$

2.5 Inbetalning/utbetalning

Funktionerna INBETALNING och UTBETALNING registrerar kontanter in respektive ut från kassalådan.

• Slå in kontantbelopp → INBETALNING eller UTBETALNING

2.6 Kvitton

Kom ihåg att det är lag på att erbjuda kunden kassakvitto, och tänk på att en kortslip inte räknas som kvitto. Se bild 7 för en förklaring av de olika styckena på kvittot.

FÖRETAGET AB STORGATAN 1 123 45 STORSTADEN TEL: 01-234 56 78	Alt 1. Programmerbar kvittotext; rad 1-4 "övre meddelande" Alt 2. Grafisk logga
FAX: 23-456-78-90 ORG.NR: 012345-6789 www.foretaget.se Info@foretaget.se	Programmerbar kvittotext; rad 5-8 "reklammeddelande"
REG 10-11-2011 10:54	🖵 Nyckelläge, datum, tid, biträdesnamn, kassa-id, löpnummer
0123456789	🖵 Organisationsnummer för kommunikation med kontrollenhet
VGR 1 100.00 VGR 2 100.00 VGR 3 100.00 MOMS 25% 20.00 MOMS 12% 10.72 MOMS 6% 5.66 TOTALT 300.00	Registrerade varor med belopp, momsredovisning, totalsumma samt betalmetod
Kontrollenhet: RIHTT090300000038	
Keetnel Ikod:	Kontrollenhetens serienummer samt kontrollkod
CAR584KJEJEOCB015NHA4DJE NAL26DSU;FN4NKFF4ZZK2N36	(programmerbart, se programmering)
WRCRXYVG2VE KVITTO LÖP NR. 000004	]]— Kvittolöpnummer
DIN EXPERT PÅ DET MESTA! ÖPPET KÖP 30 DAGAR TACK FÖR BESÖKET! VÄLKOMMEN ÅTER!	Programmerbar kvittotext; rad 9-12 "nedre meddelande"

Bild 7. Ett kvittoexempel

3. Återköp

Återköp görs med nyckeln i RF-läge. Proceduren är i övrigt densamma som vid registrering och det genererade kvittot ser likadant ut, med skillnaden är att det står "RF" istället för "REG" på kvittot samt med skillnaden att beloppen föregås av ett minustecken. Kassaregistret räknar då minus på denna registrering.

För att förhindra att man inte råka glömma nyckeln i RF då man ska börja registrera försäljning, kan man bara göra ett återköp åt gången. Nyckeln måste sedan vridas till REG och sedan tillbaka till RF för att göra nästa återköp. Försöker man göra två stycken återköp i rad visas felmeddelandet "E016".

4. Programmering

4.1 Kassaregistrets programmeringsmeny (PGM)

För att komma till PGM-läget behövs nyckeln märkt "PGM". Då nyckeln vrids till PGM kommer man till menyn nedan:

1. [VARUGRUPP Inst.	]	Inställningar för varugrupper
2. [ARTIKEL Inst.	]	Inställningar för artiklar/PLU'n
3. [FRI FUNKTION	]	Används normalt inte
4. [TID DATUM Inst.	]	Inställningar för tid och datum
5. [BITRÄDES Inst.	]	Inställningar för biträden (om funktionen används)
6. [Meddelande Inst.	]	Inställningar för kvittotext och Licensnyckel för kort
7. [EXTRA Meddelande	]	Används normalt inte
8. [MOMS Inst.	]	Inställningar för momssatser
9. [ALLMÄNNA Inst.	]	Inställningar förinloggning, nollställning av kvittonr, journal, kort
10. [Papper Rulle Inst.	]	Används normalt inte
11. [Vattenstämpel Inst.	]	Används normalt inte
12. [SD KORT	]	Inställningar för SD-kortet
13. [SYSTEM Inst.	]	Viktiga inställningar för kontrollenhet, scanner, etc.

Använd knapparna 🔨 och 🥠 för att navigera i menyn. Tryck på <mark>KONTANT</mark> för att välja post eller bekräfta ändring och <mark>SUB_TOTAL</mark> för att spara och gå tillbaka. Punkt 3, 7, 10 och 11 kommer användaren sällan att behöva använda.

4.2 Momssatser

Kassaregistret har fyra momssatser, och dessa är förprogrammerade där moms 1 (T/S1) är 25 %, moms 2 (T/S2) är 12 %, moms 3 (T/S3) är 6 % och moms 4 (T/S4) är 0 % (momsfritt). Momssatsen skall ställas in individuellt på varje varugrupp och artikel.

4.3 Textändring

Redigering av text kan ske antingen genom siffertangenterna eller via varugrupps/artikel-tangenterna. Bild 8 visar vilka tecken som finns under under respektive siffertangent (se även förklaring på nästa sida), och bild 9 respektive 10 visar knapplayouten på SE-C modeller och SE-S modeller.

	$A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow a \rightarrow b \rightarrow c \rightarrow 8 \rightarrow \ddot{A} \rightarrow \dot{A} \rightarrow A \rightarrow \dot{A} \rightarrow \dot{A} \rightarrow \dot{A} \rightarrow \ddot{A} \rightarrow \dot{C} \rightarrow \dot{a} \rightarrow \dot{a}$	i →				
8	$\dot{a} \rightarrow \ddot{a} \rightarrow a \rightarrow \dot{a} \rightarrow \ddot{a} \rightarrow c$ returns to the beginning					
	$D \rightarrow E \rightarrow F \rightarrow d \rightarrow e \rightarrow f \rightarrow 9 \rightarrow f \rightarrow E \rightarrow E \rightarrow E \rightarrow E \rightarrow f \rightarrow e \rightarrow e \rightarrow e \rightarrow e$	; →				
9	f returns to the beginning					
	$G \rightarrow H \rightarrow I \rightarrow g \rightarrow h \rightarrow i \rightarrow 4 \rightarrow \hat{I} \rightarrow \hat{I}$	8				
4	returns to the beginning					
5	$J \rightarrow K \rightarrow L \rightarrow j \rightarrow k \rightarrow 1 \rightarrow 5$ returns to the beginning					
	$M \rightarrow N \rightarrow 0 \rightarrow m \rightarrow n \rightarrow o \rightarrow 6 \rightarrow \tilde{N} \rightarrow \tilde{O} \rightarrow 0 \rightarrow 0 \rightarrow \tilde{O} \rightarrow$	j →				
6	$\dot{o} \rightarrow \phi \rightarrow \dot{o} \rightarrow \tilde{o}$ returns to the beginning					
1	$P \rightarrow Q \rightarrow R \rightarrow S \rightarrow p \rightarrow q \rightarrow r \rightarrow s \rightarrow 1 \rightarrow p \rightarrow \beta$ returns to the beginning					
	$T \rightarrow U \rightarrow V \rightarrow t \rightarrow u \rightarrow v \rightarrow 2 \rightarrow TeL \rightarrow U \rightarrow u$	1				
2	returns to the beginning					
3	W = V = V = 7					
	$w \rightarrow x \rightarrow \gamma \rightarrow z \rightarrow w \rightarrow x \rightarrow y \rightarrow z \rightarrow 3 \rightarrow \psi \rightarrow y \rightarrow \psi$ returns to the beginning					
0	0					
00	(Right cursor)					
	(Delete)					
	$7 \rightarrow @ \rightarrow - \rightarrow / \rightarrow : \rightarrow ! \rightarrow ? \rightarrow " \rightarrow (\rightarrow) \rightarrow * \rightarrow \ddagger \rightarrow + \rightarrow , \rightarrow " \rightarrow ; \rightarrow (\rightarrow) \rightarrow * \rightarrow \ddagger \rightarrow + \rightarrow , \rightarrow " \rightarrow ; \rightarrow (\rightarrow) \rightarrow * \rightarrow \ddagger \rightarrow + \rightarrow , \rightarrow " \rightarrow ; \rightarrow (\rightarrow) \rightarrow * \rightarrow \ddagger \rightarrow + \rightarrow , \rightarrow " \rightarrow ; \rightarrow (\rightarrow) \rightarrow * \rightarrow \ddagger \rightarrow + \rightarrow , \rightarrow " \rightarrow (\rightarrow) \rightarrow)$	(→				
7	$ \rightarrow = \rightarrow \rightarrow \rightarrow \Rightarrow \rightarrow \downarrow \rightarrow \% & a \rightarrow [\rightarrow] \rightarrow \neg \rightarrow \{ \rightarrow \downarrow \rightarrow \} \rightarrow \neg \rightarrow \neg \rightarrow \rightarrow$	$\rightarrow$				
	$\rightarrow f \rightarrow x \rightarrow i \rightarrow f \rightarrow g \rightarrow space$ returns to the beginning					

Bild 8. Tecken för respektive siffertangent

Bild 10. Knapplayout SE-S400 & SE-S3000

- (1) "Teckenknappar", Se bild 7 för vilka tecken som finns under respektive knapp
- (2) "Dubbel storlek", Tryck in denna för att skifta till fetare stil, tecknen blir dubbelt så breda
- (3) "Mellanslag", Ger ett mellanslag
- (4) "Clear", Rensar displayen (raderar all text)
- (5) "Delete", Suddar bort senast inslagna tecken, eller tecknet där markören befinner sig
- (6) "Avsluta programmering", Tryck på denna för att avsluta programmeringen
- (7) "Registrera text", Tryck på denna för att bekräfta den ändrade texten
- (8) "Höger", Flyttar markören åt höger (bra då t.ex två likadana tecken skall skrivas efter varandra)

4.4 Kvittotext

Det finns totalt 12 rader på kvittot för att redigera egen företagsspecifik text. Varje rad kan ha maximalt 24 tecken, notera att mellanslag räknas som ett tecken. Se bild 7 för en illustration över kvittotexten. Meddelanderad ett till fyra överst på kvittot kan bytas ut mot en grafisk logga, se kapitel 4.9.4.

Enligt skatteverkets föreskrift 2009:1 28 § skall ett kassakvitto innehålla följande information:

- 28 § Ett kassakvitto ska minst innehålla uppgifter om:
  - a. företagets namn och organisationsnummer eller personnummer
  - b. den adress där försäljning sker
  - c. datum och klockslag för försäljningen
  - d. löpnummer för kassakvitto ur en obruten stigande nummerserie
  - e. kassabeteckning
  - f. artikelnamn och antal varor som sålts
  - g. antal tjänster som sålts
  - h. försäljningsbelopp
  - i. den mervärdesskatt (moms) som belöper på försäljningsbeloppet
  - j. mervärdesskattens fördelning på olika skattesatser
  - k. betalningsmedel
  - I. kontrollenhetens tillverkningsnummer

4.5 Varugrupper

Varugrupperna är den minsta nivå av noggranhet med vilket försäljning skall redovisas på rapporterna.

VARUGRUPP Inst. 0001. [V.

0001.	[VARUGRU	PP001]
Artikel Pris	[0.00	]
Moms Status	[T/S1	]
Grupp Länk	[00]	]
Spärr för sumn	na[0.00	]

Namn på varugruppen Eventuellt fast pris Momssats på varan Eventuell grupplänk Eventuellt maxbelopp

4.6 Artiklar/PLU

PLU-artiklar måste vara kopplade till en varugrupp för att försäljingen av dem skall synas på rapporterna. PLU-artiklar nås ofta genom sitt nummer genom att man trycker numret och sedan PLU. Modellerna SE-C450 och SE-C3500 kan programmeras med PLU-artiklar direkt på tangentbordet istället för varugruppsknappar.

Artikel Inst.			
0001.	[PLU0001	]	Namn på Artikeln/PLU´n
Artikel Pris	[0.00	]	Eventuellt fast pris
Moms Status	[T/S1	]	Momssats på varan
Grupp Länk	[00	]	Eventuell grupplänk
Varugrupp Län	k [00	]	<u>Obligatorisk Varugruppslänk</u>
Öppen artikel	[Nej	]	Ange om artikeln är öppen (inget fast pris) eller

еj

4.7 Allmänna inställningar

Här kan ytterligare inställningar göras för hur kassan fungerar.

ALLMANNA Inst.	
Biträdesinloggning	Här aktiveras/avaktiveras krav på inloggning
Journal ½ skriva ut	Här ställs storleken på journaltexten in (normal eller halva storleken)
Nollställ kvittonummer	Inställning för att nollställa kvittonummer vid daglig Z-rapport
EJ Rensa (Efter daglig Z)	Rensar journalen(EJ) i kassaminnet
VARNING!!	!!När SD-kort används se till att värdet i 17-22 är 0000000006 !!
	!!När SD-kort inte används se till att värdet i 17-22 är 0000000000 !!
	Detta gäller dessa båda rader. Värdet skrivs ut när det ändras.
EJ/Försäljning ->SD Efter XZ	Inställning för att lagra journal & försäljningsstatistik på SD-kort vid XZ-rapport

4.8 SD-kort

Kassan kan utrustas med ett SD-kort som sätts i luckan på kassan vänstra sida. SD-kortet kan användas för att spara och ladda hela program, indivuella program-filer, samt för att spara journalen.

SD Kort	
Backup -> SD	Sparar backup (program och försäljning) från kassa till SD-kort
Restore <- SD	Laddar backup (program och försäljning) till kassa från SD-kort
Program -> SD	Sparar program (enbart programmering) från kassa till SD-kort
Program <- SD	Laddar program (enbart programmering) till kassa från SD-kort
SD Format	Formaterar SD-kortet, används vid nytt kort (OBS! Rensar kortet från innehåll!)
Backup Flash	Sparar backup till kassans flashminne
AutoProgram -> SD	Sparar enskilda programfiler från kassa till SD-kort
AutoProgram <- SD	Laddar enskilda programfiler till kassa från SD-kort

4.9 Systeminställningar

Vissa inställningar kräver att man går in i systemets "systemintällningar". För att byta PGM-läge slår man in numret på det läge man vill till och trycker SUB TOTAL.

4.9.1 Organisationsnummer för kommunikation med kontrollenhet (VIKTIGT)

Detta är viktigt för att kontrollenheten skall kunna kommunicera med kassaregistret korrekt. Gör så här:

- Vrid nyckeln till PGM (samt logga in om kassan används med biträdesinloggning)
- Använd neråtpilen 🗸 tills "[SYSTEM Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Slå <u>3</u> och tryck SUB TOTAL, slå sedan <u>3522</u> och tryck SUB TOTAL
- Slå in företagets organisationsnummer (10 siffror), tryck KONTANT och sedan SUB TOTAL
- Vrid sedan tillbaka nyckeln till REG. Klart!

4.9.2 Kassaregister-ID

För att kassan skall kunnna kommunicera med kontrollenheten (Clean Cash Typ A) behöver eventuellt kassaregistrets ID-nummer (fyra siffror) ändras. Gör så här för att ändra kassa-ID i kassaregistret:

- Vrid nyckeln till PGM (samt logga in om kassan används med biträdesinloggning)
- Använd neråtpilen 🗸 tills "[SYSTEM Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Slå <u>3</u> och tryck SUB TOTAL, slå sedan <u>222</u> och tryck SUB TOTAL
- Slå in numret ni vill ha som kassa-ID (fyra siffror), tryck KONTANT och sedan SUB TOTAL
- Vrid sedan tillbaka nyckeln till REG. Klart!

4.9.3 Grafisk logga på kvitto

På kvittot kan meddelanderad ett till fyra bytas ut mot en grafisk logga. Denna grafiska logga måste programmeras in av kassaleverantören och är inget användaren kan lägga in på egen hand. Användaren kan dock ändra inställningen för att visa antingen den grafiska loggan, eller meddelanderad ett till fyra.

Gör så här för att visa meddeladerad ett till fyra på kvittot:

- Vrid nyckeln till PGM (samt logga in om kassan används med biträdesinloggning)
- Använd neråtpilen 🗸 tills "[SYSTEM Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Slå <u>3</u> och tryck SUB TOTAL, slå sedan <u>2122</u> och tryck SUB TOTAL
- Slå <u>320000</u>, tryck KONTANT och sedan SUB TOTAL
- Vrid sedan tillbaka nyckeln till REG. Klart!

Gör så här för att visa den grafiska loggan på kvittot:

- Vrid nyckeln till PGM (samt logga in om kassan används med biträdesinloggning)
- Använd neråtpilen 🕔 tills "[SYSTEM Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Slå <u>3</u> och tryck SUB TOTAL, slå sedan <u>2122</u> och tryck SUB TOTAL
- Slå 2000320000, tryck KONTANT och sedan SUB TOTAL
- Vrid sedan tillbaka nyckeln till REG. Klart!

5. Installera tillbehör

5.1.1 Att tänka på

Det finns bara en serieport för tillbehör det betyder:

 Att man bara kan ha antingen Kortterminal eller

Streckkodsläsare

• Att det inte går att koppla PC till när COM1 är upptagen

5.1.2 Installera Streckkodsläsare

För att installera en streckkodsläsare (skall kopplas till COM1 i kassan), utför följande procedur:

- Vrid nyckeln till PGM (samt logga in om kassan används med biträdesinloggning)
- Tryck 13 J så att "[SYSTEM Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Slå <u>3</u> och tryck SUB TOTAL, slå sedan <u>198</u> och tryck SUB TOTAL
- Slå <u>2000</u>, tryck KONTANT och sedan SUB TOTAL
- Vrid sedan tillbaka nyckeln till REG. Klart!

5.1.3 Installera NETS-terminal

För att installera en NETS-terminal (skall kopplas till COM1 i kassan), utför följande procedur:

- Anslut kortterminalen till COM1
- Vrid nyckeln till PGM (samt logga in om kassan används med biträdesinloggning)
- Tryck 6 🗸 så att "[Meddelande Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Gå längst ned till [Licence] och tryck KONTANT
- Mata in den anhållna koden 24-tecken tryck KONTANT
- Tryck SUB TOTAL
- Tryck 9 🔱 så att "[ALLMÄNNA Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Välj Kortterminal-typ tryck KONTANT
- Välj NETS, tryck KONTANT
- Tryck SUB TOTAL
- Tryck 13 \downarrow så att "[SYSTEM Inst.]" är markerat och tryck KONTANT
- Slå <u>**3**</u> och tryck SUB TOTAL, slå sedan 2000020000 och tryck KORT
- SUB TOTAL
- Vrid sedan tillbaka nyckeln till REG. Klart!

5.1.4 Installera SAMPORT/BAMBORA-terminal För att installera en SAMPORT/BAMBORA-terminal (skall kopplas till COM1 i kassan), utfär följande procedur: Anslut kortterminalen till COM1 Vrid nyckeln till NM (samt logga in om kassan används med biträdesinloggning) Tryck 6 $\downarrow$ så att "[Meddelande Inst.]" är markerat och tryck KONTANT • Gå längst ned till [Licence] och tryck KONTANT • Mata in den anhållna koden 24-tecken tryck KONTANT • Tryck SUB TOTAL • Tryck 9 🤳 så att "[ALLMÄNNA Inst.]" är insrkerat och tryck KONTANT • Välj Kortterminal-typ tryck • Välj SAMPORT/BAMBORA, tryck KONTANT • Tryck SUB TOTAL • Slå 3 och tryck SUB TOTAL, slå sedan 2000020000 och tryck KORT SUB TOTAL ✓rid sedan tillbaka nyckeln till REG. Klart!

6. Rapporter

Det finns två grundtyper av rapporter, X-rapporter och Z-rapporter. X-rapporter visar försäljningdata utan att nollställa den, medan Z-rapporter även nollställer datan. Det är Z-rapporterna som är viktiga och skall sparas till bokföringen, i synnerhet den dagliga Z-rapporten.

Kassaregistret sparar flera olika typer av rapporter, dels tre totaler för försäljningen som normalt tas ut som dags- månads- och årsrapport (dessa nollställs då de tas ut som Z-rapporter, men de nollställer inte varandra), och även rapporter för artiklar/PLU, timförsäljning etc. Se bild 11 för ett exempel på en dagsrapport, samt en förklaring på de olika posterna.

6.1 Z-rapporter

Z-rapporter (rapporter **med** nollställning), fås ut enligt följande procedurer:

- Daglig Z-rapport: nyckeln i "Z" →tryck KONTANT
- Månads-Z-rapport: nyckel i "X2/Z2" → tryck ↓ tills "Månad Z" är markerad →tryck KONTANT
- Års-Z-rapport: nyckel i "X2/Z2" → tryck ↓ tills "ÅR Z" är markerad →tryck KONTANT

6.2 X-rapporter

X-rapporter (rapporter **utan** nollställning), fås <u>ut enligt fö</u>ljande procedurer:

- Daglig X-rapport: nyckeln i "X" →tryck KONTANT
- Månads-X-rapport: nyckel i "X2/Z2" → tryck ↓ tills "Månad X" är markerad → tryck KONTANT
- Års-X-rapport: nyckel i "X2/Z2" → tryck ↓ tills "ÅR X" är markerad →tryck KONTANT

Version 1.00.10.02

6.3 Rapportförklaring	
1. <u>Typ av rapport</u>	X DAGLIG X
a. X (utan nollställning), Z (med nollställning)	X FAST TOTAL
b. Tre typer: Dag/Månad/År	0000011
2. Fast Total	BRUTTO 5 600.00
a. Brutto: Total försäljning utan avdrag/rabatter ("värdet" av totala	NETTO 6
försäliningen)	KONTANTER 2, 475.00
b. Netto: Total försälining med hänsyn till avdrag/rabatter (verklig	RIKSKUPONG 100.00
försälining)	FAKTURA(1) 0.00 KREDIT(2) 0.00
c. Kontanter: Summan av kontantförsäljning+växelkassa-"växel från	KREDIT(3) 0.00 KREDIT(A) 0.00
andra betalmetoder" (=kontanter i kassalådan, se även sektion 12)	
d. Kort/Faktura/Rikskuponger/mm: Summan av mottaget belopp för	100.00
respektive betalmetod, kan vara högre än själva försäliningsbelopp	KUNDER 4 Det ALLT BORT 1
(se även nunkt 12)	22.00
3. RF-läge/återkön	EXKL. MOMS 25 156.00
Antal återkönskvitton samt totala summan av återkönen	MOMS 25% 39.00 EXKL.MOMS 12 169.63
4 Kunder	MOMS 12% 20.37 EXKL. MOMS 6 84.90
Antal kunder (antal utskrivna originalkvitton)	MOMS 6% 5.10
5 Allt hort	MOMS 4 0.00
Antal kvitton som avbrutits med kommandot "allt hort" samt	KOPIA 1
summan av inslagen nå dessa kvitton	100.00 TRĂNING 1
6 Momsholonnon	100.00
6. <u>Monspeloppen</u> Försäliningen unndelat nå elika memssatser, samt unndelat i "sum	GT4 000000000625.00
vitan nålagd mame" och "mame"	GT6 0000000000525.00
utan palagu moms och moms .	LAST GT 0000000000000000000000000000000000
7. <u>KOPIA</u> Antolutokuivas kuittokonier sent surenen su färsäliningen nå dess	V VADICDUDDED
Antai utskrivna kvittokopior samt summan av forsaljningen på dess	0000015
8. <u>Ovning</u>	VGR 1 1
Antai ovningskvitton samt summan av forsaljningen i ovningslage	250.00 VGR 2 2
9. <u>Grand Total/systemtotaler</u>	200.00
a. G1: Totala forsaljningen utan hansyn till aterkop	VGR 3 100.00
b. GT Returns: Summan av alla återköp	VGR 4 1 50.00
c. GT net: Verkliga försäljningen (=GT-GT Returns)	TOTAL 5
d. GT training: Försäljning i övningsläge	600.00
10. <u>Varugrupp</u>	X FRIA FUNK.
 a. Antal sålda varor per varugrupp utan hänsyn till avdrag/rabatter m 	en 0000012
med hänsyn till korrigeringar/rättelser/återköp, samt totala värdet	KONTANT 4
för varje varugrupp	KORT 1
11. <u>Total</u>	RIKSKUPONG 1
a. Antalet sålda varor för samtliga varugrupper, samt totala värdet av	100.00 INBETALNING 2
dessa	2,200.00
12. <u>Fria Funktioner</u>	100.00
a. Antal operationer utförda för respektive funktion, samt summan av	V AVDRAG KR 1 50.00
dessa (om sådan finns)	RABATT %- 1 25.00
b. För betalmetoder är detta summan av försäljningsbeloppet för vilk	et KORR 1
betalmetoden avser, det mottagna beloppet kan överstiga detta pr	ga RÄTTELSE 1
växeluträkning som alltid betalas ut i kontanter (se även punkt 2)	50.00 KVITTO 1
σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ σ	LADÖPPNING 1

Det finns även en avdelning på rapporten med försäljningen i bruttomomser.

Bild 11. Rapportexempel

7. Journalminne/kontrollremsa

Kontrollremsan (journalremsan) eller journalminnet (EJ) sparar historik på allt som slås in i kassaregistret. I princip sparas allt som skrivs ut från kassaregistret, vare sig det är försäljningskvitton, rapporter eller programmeringsändringar. Om någonting har blivit fel i kassaregistret kan man följa kontrollremsan och se exakt vad som har slagits in.

Kontrollremsan/journalminnet skall arkiveras och sparas då den tillhör bokföringen.

7.1 Journalminne

Kassaregistret har enbart ett inbyggt elektroniskt minne där journalen sparas kontinuerligt. Journalen kan sedan ses i displayen i kassaregistret, skrivas ut i pappersform från kassaregistret eller sparas till ett SD-kort (se kapitel 4.7) om ett sådant är installerat. Är journalen sparad på ett SD-kort kan den även ses i en dator.

7.2 Kontrollremsa

Modellerna SE-S3000 och SE-C3500 har utöver ett inbyggt elektroniskt minne dubbla kvittorullar, där den högra sparar journalen/kontrollremsan kontinuerligt. Denna skall bytas ut när den gamla kvittorullen tar slut, se kapitel 1.7.

8. Felsökning

Här följer några punkter som är bra att kontrollera om kassaregistret ej fungerar som det skall:

- Se kapitel 2.2 angående felmeddelanden för att eventuellt kunna vidta rätt åtgärder
- Kontrollera så att strömkablarna till kassaregistret och kontrollenheten är inkopplade till elnätet, och att eventuella grenkontakter också är kopplade till elnätet
- Se till att kontrollenheten fungerar som den ska, eftersom kassaregistret inte fungerar utan en fungerande kontrollenhet. Se kapitel 1.6
- Kontrollera att den kommunikationkabeln (ofta beige/grå) mellan kassaregistret och kontrollenheten sitter som den ska
- Om det inte kommer någon text på kvittot/kontrollremsan, kontrollera att kvittorullarna är vända åt rätt håll och att rätt typ av kvittorulle används. Se kapitel 1.7
- Om diplayen är svart och kassan inte reagerar alls, koppla ut strömkabeln och låt kassan stå utan ström i 10 minuter. Koppla sedan in den igen och se om det funkar

Om Du fortfarande inte får bukt på problemet, kontakta Din återförsäljare!

8.1 Blockeringshävning – hävning av blockering

Då kassaregistret har låst sig behöver man ibland utföra en så kallad blockeringshävning:

- 1. Vrid nyckeln till OFF-läge (att displayen visar "Wrong Mode" eller något annat gör ingenting)
- 2. Håll in FEED eller RECEIPT FEED... vrid nyckeln till PGM-läge... släpp knappen
  - Displayen skall visa "init 000000000" eller "FC FFFFFFFFF"... gör annars om punkt 2
- 3. Tryck SUB TOTAL (för modellerna SE-S400 och SE-C450, tryck 2ggr)... vänta
- 4. Efter ca 5-10 sekunder ska ett kvitto med versionsnummer etc. skrivas ut
- 5. Vrid nyckeln till önskat läge Klart!

8.2 Felmeddelanden

I tabell 1 visas några vanliga felmeddelanden, samt deras orsaker och rekommenderade åtgärder. De flesta av felen kan även åtgärdas genom att utföra en hävning av blockering, se kapitel 7.1.

Felkod	Orsak	Åtgärd
E001	Nyckeln har vridits innan avslutad operation	Vrid nyckeln till rätt läge och avsluta (tryck SUBTOTAL)
E004	MAC procedur eller hävning av blockering pågår	Utför Blockeringshävning, se kapitel 7.1
E008	Försök till registrering utan att inloggning skett	Logga in, se kapitel 1.4
E112	Journalrullen sitter fel eller har tagit slut	Kontrollera journalrullen, se kapitel 1.7
E114	Kvittorullen sitter fel eller har tagit slut	Kontrollera kvittorullen, se kapitel 1.7
E016	Försök att registrera i RF-läget mer än en gång	Vrid nyckeln till REG och sen till RF, se kapitel 3
E026	Inget steksätt/tillbehör PLU registrerat	Programmera om PLU
E029	Ej tillåtet att registrera vid delad betalning	Utför blockeringshävning, se kapitel 7.1
E031	Tvångsstyrd subtotal	Tryck subtotal
E033	Tvång för att ange mottaget belopp	Ange mottaget belopp
E035	Växel belopp överstiger tillåtet belopp	Ange växel belopp igen
E036	Pengar i kassalådan överstiger tillåtet belopp	Minska pengarna i kassalådan
E037	Hög/låg belopp begränsning	Ange rätt belopp
E038	Tvång för kassabekännelse	Utför kassabekännelse
E999	Kan betyda flera saker:	Flera lösningar:
	1. Varning för nästan fullt journalminne	1. Skriv ut journalen, se kapitel 6.1
	2. Felslag, otillåten knapptryckning	2. Gör operationen på rätt sätt

Tabell 1. Felmeddelanden

9.	Övrigt/anteckningar

CASIO – ETT TRYGGT VAL